

http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38546/1/Mon_uzoz_t.pdf

5. Організація діяльності в сфері охорони здоров'я: навч. посібник за ред. Шкільняка М.М., Желюк Т.Л., Тернопіль, Крок. 2021. 438 с.

Остап ТИМКІВ

аспірант освітньої програми 073 “Менеджмент”
Західноукраїнського національного університету

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ІТ СЕКТОРІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

У сфері інформаційних технологій (далі – ІТ), яка характеризується постійним і стрімким розвитком, зміни є основною дійсністю. В контексті швидкого росту й активної адаптації до динамічного технологічного середовища, ІТ-підприємства систематично зазнають необхідності упровадження різноманітних змін у власних структурах, процесах і командних формуваннях. Зокрема, високоякісне керування змінами в ІТ-секторі має принципове значення для забезпечення гладкого й продуктивного перехідного процесу. Тож, управління змінами в ІТ-секторі в умовах кризи, в той час коли країна перебуває у стані тривалої війни, потребує збільшеної уваги.

Після 24 лютого 2022 року багато українських ІТ-компаній втратили можливість працювати з міжнародними контрактами, і для стартапів, які розробляють власні продукти, значно ускладнилася задача залучення фінансування. Проте, за даними НБУ, у 2022 році ІТ-сектор забезпечив валютні надходження в українську економіку у розмірі \$7,34 млрд, що є більше на \$400 млн порівняно з попереднім роком і становить 5,8% [1]. Крім того, кількість ІТ-фахівців в Україні досягла рекордного рівня у 300 тисяч осіб. У цілому за 2022 рік українські ІТ-компанії забезпечили державі приблизно 44% від усього обсягу експорту послуг. Проте вже у січні 2023 року прибуток від ІТ-послуг значно знизився і становив на \$223 мільйони менше, ніж у грудні попереднього року [1; 2].

Слід розуміти, що управління змінами в ІТ – це, в першу чергу, структурований набір методів та процесів, що використовуються для керування організаційними змінами під час упровадження нових технологій, систем або методологій. Метою такого управління

є мінімізація можливих ризиків і негативних наслідків, а також максимізація переваг, які можуть виникнути в результаті змін [3].

Зокрема, в контексті ІТ-індустрії в Україні, яка набуває зростаючої популярності, стартапам доводиться активно володіти навичками управління змінами, щоб забезпечити свою конкурентоспроможність [3].

В таблиці 1 автором сформовано особливості, які притаманні управлінню змінами в ІТ-секторі в умовах кризи.

Таблиця 1

Особливості, які притаманні управлінню змінами в ІТ-секторі в умовах кризи і війни в Україні

№	Особливості	Сутність
1	Посилення питань безпеки	З огляду на посилення геополітичної напруженості й потенційних загроз кібербезпеці під час кризи і війни, забезпечення безпеки ІТ-інфраструктури, даних і операцій набуває першочергового значення. В цих умовах ІТ-компаніям доводиться інвестувати більше ресурсів у заходи кібербезпеки для захисту від кібератак і зломів.
2	Дистанційна робота та розподілені команди	Кризові ситуації порушують нормальну роботу ІТ-бізнесу, що робить віддалену роботу й розподілені команди вкрай важливими. ІТ-компаніям треба вміти швидко адаптуватися до віддаленої роботи, впроваджувати інструменти для спільної роботи й забезпечувати продуктивність і добробут своїх віддалених працівників.
3	Порушення ланцюга поставок	Умови війни порушують ланцюги постачань, впливаючи на доступність апаратних компонентів, ліцензій на програмне забезпечення та інших ІТ-ресурсів. В таких умовах ІТ-компаніям слід диверсифікувати свої ланцюги постачання, знаходити альтернативних постачальників і створювати запаси критично важливих ресурсів, щоб пом'якшити наслідки перебоїв.

№	Особливості	Сутність
4	Утримання та залучення талантів	Умови кризи призвели до проблем із утриманням талантів, оскільки кваліфіковані ІТ-спеціалісти стали частіше шукати можливості за кордоном або не бажають переїжджати в райони, які постраждали від конфлікту. ІТ-компаніям, доводиться впроваджувати стратегії утримання персоналу, пропонувати конкурентоспроможні зарплати й пільги, а також забезпечувати безпечне й сприятливе робоче середовище, щоб утримати свій кадровий резерв. Крім того, виникають проблеми із залученням нових талантів.
5	Планування безперервності бізнесу	ІТ-компанії, які працюють у регіонах, які постраждали від війни, мають розробляти надійні плани безперервності бізнесу, з метою забезпечення безперебійного надання послуг клієнтам. Це може включати створення резервної інфраструктури, процедури резервного копіювання й відновлення даних, а також плани на випадок непередбачуваних ситуацій для перенесення операцій у разі необхідності.

Джерело: складено автором на основі [3; 4]

Таким чином, управління змінами в ІТ-секторі під час кризи в Україні потребує багатогранного підходу, який враховує питання безпеки, організації віддаленої роботи, перебоїв у ланцюгу поставок, управління талантами, планування безперервності бізнесу тощо.

В контексті даної теми слід звернути увагу на проблему з виїздом за кордон для українського ІТ-сектору, що є наслідком обмежень, які ускладнюють можливість міжнародного спілкування й співпраці. Недоступність офлайн-формату для презентацій продуктів, обговорень угод і участі в технологічних заходах важлива для залучення міжнародних інвесторів і розвитку бізнесу. Такі обмеження, включаючи відсутність можливості особистого контакту

з ключовими представниками компаній, впливають на ефективність співпраці й розвиток української ІТ-галузі. Таким чином, розробка прозорих умов для організації виїздів і відряджень технічних спеціалістів є важливою для збереження конкурентоспроможності й розвитку українського ІТ-сектору, який виступає основним джерелом валютних надходжень для держави [4].

Таким чином, управління змінами в ІТ-секторі під час кризових умов в Україні має низку особливостей, які потребують комплексного підходу, адже зміни в цій сфері не тільки стали невід'ємною частиною розвитку, але й потребують швидкої адаптації до нових умов, що включає в себе захист від кіберзагроз, забезпечення ефективної роботи в умовах віддаленої роботи, пошук альтернативних шляхів забезпечення ресурсів та управління талантами. При цьому, успішна реалізація змін у цій галузі потребує співпраці між усіма зацікавленими сторонами, включаючи уряд, бізнес та академічні установи, а також розробку стратегій, які враховують специфіку кризових умов та допомагають зберегти конкурентоспроможність та стабільність сектору.

Список використаних джерел

- 1.НБУ. Статистика зовнішнього сектору. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>
- 2.Укрінформ. ІТ 2023: що насправді відбувається з вітчизняним ринком. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3692904-it-2023-so-naspravdi-vidbuvaetsa-z-vitciznanim-rinkom.html>
- 3.Abouthr. Ефективне управління змінами в ІТ. 2023. URL: <https://abouthr.co/uk/iefektivnie-upravlinnia-zminami-v-it/>
- 4.Токаре́в С. Українська правда. Як українські ІТ-компанії залучають іноземних інвесторів. 2024. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/03/1/710627/>